

paa de ubebyggede Lodder og paa de mindre Jordbrug, der ere voxede op til 2 Tdr. Hartkorn og derover osv.

Formanden: Der har oftere under disse Dages Forhandlinger været Tale om et enkelt Tilfælde i Sydsjælland og et andet i Sjælland, der skulde staa i særligt Forbindelse med det almindelige Spørgsmaal om Gaardparcellers Fæstepligt, og der er med Hensyn til disse to enkelte Tilfælde faldet Uttringer om, at de skulde være at anse som Lovovertrædelser eller Misbrug af en de Paagjældende tilkommende Raadighed. Da der nu selvfølgelig ikke her i Landsthinget kan sælbes Dom over uoplyste Forhold eller fraværende Personer, tror jeg at burde gjøre opmærksom paa, at, om end enkelte ærede Medlemmer ad privat Veie maatte kjende noget nærmere til disse Tilfælde, saa kjender dog Landsthinget som saadant eller Landsthingets Forhandlinger som saadanne Intet til disse Tilfælde i deres nærmere Omstændigheder.

Det 11te kongevalgte Medlem har Ordet for en kort Bemærkning.

Carlson: Jeg kunde maaffe begynde med at takke den ærede Ordfører for den for mig vistnok smigrende Maaede, hvorpaa han i Begyndelsen omtalte mit Foredrag igaar. Jeg tilstaar, at hvad der næsten har givet mig ret gode Tanker derom, er dog egentlig Beskaffenheden af de Indvendinger, som den ærede Ordfører fremkom med, thi der var virkelig ikke en eneste af dem, som jeg kunde erkjende havde nogen virkelig Vægt. Jeg skulde med største Fornøielse have erkjendt dette, hvis det havde været mig muligt, men der var endogsaa nogle af dem, som jeg maatte anse for hans behagelige Spøg. For det Første bemærkede den ærede Ordfører om min stikkerede retshistoriske Fremstilling — thi Andet var den dog ikke, knap endda det —, at jeg begyndte fra et for tidligt Tidspunkt; men det var jo den ærede Ordfører selv, som begyndte fra Arilds Tid. At jeg nu i Dag faar at vide, at den ærede Ordførers Arilds Tid begynder 1681, det takker jeg for, og det er en Oplysning, som jeg herefter skal benytte imod ham, men det kunde jeg virkelig ikke forudsæ,

da jeg læste den ærede Ordførers Betænkning. — Den ærede Ordfører udbredte sig over, at jeg havde bragt en Bestemmelse i Lovens 2—22—3 om Bondejords Henlæggelse til Avlsgaard eller Avlsgaardes Dannelse af Bondejord ind i Diskussionen, men den Brug, som han troede, jeg havde gjort deraf, beror paa en fuldstændig Misforstaaelse. Jeg har aldrig sagt eller troet, at Godseierne nu have den Omdelingsret, som der var omtalt i Loven, men det var i den Sammenhæng, at jeg fandt det fornødent at give den ærede Ordfører en Forestilling om, hvilken Omdelingsret Godseierne havde paa Lovens Tid, at jeg nævnedes Lovens 2—22—3. Naar jeg citerede vedkommende Bestemmelse i Loven, var det for at vise den ærede Ordfører, at det var fællagtigt, naar han troede, at Ufriheden var til fra Arilds Tid, og at al den Brugsret, som Godseierne nu have, var indrømmet dem ved bestemte positive Love, og ikke Levninger af en større ældre Omdelingsret. Det var i dette Sammenhæng, at jeg fremførte de vedkommende Bestemmelser, saa at den ærede Ordfører ikke havde behøvet at skræmme mig bort fra min formentlige Bildfarelse ved at omtale, at det ifølge Loven var en Forbrydelse, naar man nu vilde gjøre det, som man kunde paa Danske Lovs Tid. — I Øvrigt skal jeg bemærke, at der i den lange Række af indskrænkende Bestemmelser i Godseiernes Dispositionsret, som findes i de mange forskellige Forordninger, Reskripter osv., som den ærede Ordfører er saa vel bevandret i, at han ikke kan se Skoven for lutter Træer, ligger et fuldstændigt Bevis for, at, hver Gang en Indskrænkning er sket, har der været en Frihed at indskrænke. Naar han saa vil lægge Alt det sammen, som indeholdes i Indskrænkningerne, saa vil han se, at man har begyndt med en betydelig Frihed. Det er naturligtvis ikke min Mening nu at opholde det ærede Thing med en indgaaende Undersøgelse, men hvis den ærede Ordfører ønsker det, saa er jeg villig til ved 3die Behandling at gaa ind paa disse Undersøgelser og at begynde fra hans Arilds Tid 1681. — Jeg skal dernæst bemærke, at den ærede Ordfører bestyldte mig for for lutter Tidtsbetragtninger at have